

Zapata, Diaz, Madero i początek rewolucji meksykańskiej

Frank McLynn

2000

Spis treści

Tygrys z Morelos	3
Oblężenie Cuautli	3
Zapata i Madero	4

Emiliano Zapata wyróżnia się tym, że jest pierwszą z głównych postaci rewolucji meksykańskiej, która wystąpiła w terenie. W 1910 roku, kiedy Francisco Madero został oszukany w wyborach krajowych, uciekł do Stanów Zjednoczonych i wezwał do rewolucji. Na suchej, zakurzonej północy na jego wezwanie odpowiedzieli oportunistyczny muleteer Pascual Orozco i bandyta Pancho Villa, którzy wystawili na pole główne armie. Na południu na wezwanie Madero odpowiedział Zapata, który walczył z bogatymi właścicielami ziemskimi już od 1909 roku.

Tygrys z Morelos

Zapata był ważną postacią w Morelos. Został wybrany na burmistrza Anenecuilco, małego miasteczka, w którym się urodził. Plantacje trzciny cukrowej na tym obszarze od lat jawnie kradły ziemię społeczności, a Zapata położył temu kres. Pokazał tytuły własności gubernatorowi stanu, który waflował. Zapata wziął sprawy w swoje ręce, łapiąc uzbrojonych chłopów i siłą odbierając te ziemie. Mieszkańcy Morelos byli bardziej niż gotowi, aby do niego dołączyć: po dziesięcioleciach peonage długów (rodzaj słabo zawołowanego zniewolenia, w którym płace nie nadążają za długami zaciągniętymi w „sklepie firmowym”) na plantacjach, pragnęli krwi.

Zdesperowany prezydent Porfirio Díaz, sądząc, że poradzi sobie później z Zapatą, zażądał od właścicieli ziemskich zwrotu całej skradzionej ziemi. Miał nadzieję, że uda mu się udobruchać Zapatę wystarczająco długo, by móc poradzić sobie z Madero. Powrót ziemi uczynił Zapatę bohaterem. Ośmielony swoim sukcesem, zaczął walczyć o inne wioski, które również były ofiarami kumpli Díaza. Pod koniec 1910 i na początku 1911 roku sława i reputacja Zapaty rosła. Chłopi gromadzili się, aby do niego dołączyć, a on atakował plantacje i małe miasteczka w całym Morelos, a czasami w sąsiednich stanach.

Obleżenie Cuautli

13 maja 1911 r. Przypuścił swój największy atak, rzucając 4000 żołnierzy uzbrojonych w muszkiety i maczety w kierunku miasta Cuautla, gdzie czekało na nich około 400 dobrze uzbrojonych i wyszkolonych sił federalnych elitarniej Piątej Jednostki Kawalerii. Bitwa pod Cuautla była brutalną sprawą, toczoną na ulicach przez sześć dni. 19 maja poobijane resztki Piątej Kawalerii wycofały się i Zapata odniósł ogromne zwycięstwo. Bitwa pod Cuautlą uczyniła Zapatę sławnym i ogłosił całemu Meksykowi, że będzie głównym graczem w nadchodzącej rewolucji.

Nękany ze wszystkich stron prezydent Díaz został zmuszony do rezygnacji i ucieczki. Opuścił Meksyk pod koniec maja, a 7 czerwca triumfalnie wjechał do Mexico City Francisco Madero.

Zapata i Madero

Chociaż wspierał Madero przeciwko Díazowi, Zapata był nieufny wobec nowego prezydenta Meksyku. Madero zabezpieczył współpracę Zapaty mglistymi obietnicami dotyczącymi reformy rolnej - jedynej kwestii, na której Zapacie naprawdę zależało - ale kiedy objął urząd, utknął w martwym punkcie. Madero nie był prawdziwym rewolucjonistą, a Zapata w końcu wyczuł, że Madero nie był naprawdę zainteresowany reformą rolną.

Rozczarowany Zapata ponownie wyszedł na boisko, tym razem po to, aby obalić Madero, który, jak czuł, zdradził go. W listopadzie 1911 roku napisał swój słynny Plan Ayala, w którym Madero ogłosił zdrajcą, nazwał Pascuala Orozco głową rewolucji i nakreślił plan prawdziwej reformy rolnej. Madero wysłał generała Victoriano Huerta, by kontrolował sytuację, ale Zapata i jego ludzie, walcząc na swoim terenie, okrążyli go, wykonując błyskawiczne naloty na wioski w stanie Meksyk zaledwie kilka mil od Mexico City.

W międzyczasie mnożyli się wrogowie Madero. Na północy Pascual Orozco ponownie chwycił za broń, zirytowany, że niewdzięczny Madero nie dał mu lukratywnej pozycji gubernatora po usunięciu Díaza. Félix Díaz, siostrzeniec dyktatora, również wziął się w garść. W lutym 1913 roku Huerta, który wrócił do Meksyku po nieudanej próbie aresztowania Zapaty, zwrócił się przeciwko Madero, nakazując aresztowanie go i rozstrzelanie. Huerta następnie został prezydentem. Zapata, który nienawidził Huerty tak samo lub bardziej niż Madero, obiecał usunąć nowego prezydenta.

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Frank McLynn
Zapata, Diaz, Madero i początek rewolucji meksykańskiej
2000

[https://www.greelane.com/pl/humanistyka/historia-i-kultura/
mexican-revolution-zapata-diaz-and-madero-2136685](https://www.greelane.com/pl/humanistyka/historia-i-kultura/mexican-revolution-zapata-diaz-and-madero-2136685)
fragment książki Franka McLynna "Villa i Zapata: historia rewolucji meksykańskiej"

pl.anarchistlibraries.net